

Fleurige facelift voor ITC-terrein in Hazerswoude-Dorp

Over het algemeen staan Nederlandse bedrijventerreinen niet bekend om hun groen. Het zijn vaak steenachtige terreinen, met bebouwing en parkeerplekken. Misschien ligt er hier en daar een strook gras of groeit ergens een boom, maar daar houdt het wel op. Er liggen dus kansen om duizenden terreinen te vergroenen en op te fleuren. Op het ICT-terrein in Hazerswoude-Dorp gebeurde dat onder andere met behulp van het concept De Bonte Berm.

Auteur: Marion de Graaff

Het concept De Bonte Berm ontstond vanuit de organisatie Natuurpro en is ontwikkeld door een aantal partners in het groen, waaronder hoveniersbedrijf Koninklijke Ginkel Groep en bloembollenbedrijf JUB Holland. JUB zette het concept in de spotlight tijdens een studiedag op hun bedrijf in het voorjaar van 2023. Zodoende kwam projectleider Danielle Tap van het team Projecten Openbare Ruimte van de gemeente Alphen aan den Rijn ermee in contact. Toen zij in september 2023 de opdracht kreeg om het project Vergroening ITC-terrein voor te bereiden, bood dit direct een kans om het concept De Bonte Berm toe te passen.

Aantrekkelijker maken

‘De bedrijvenvereniging van het ITC-terrein heeft de wens om het terrein aantrekkelijker te maken,’ vertelt Tap. ‘Een groene omgeving nodigt uit tot buiten zijn: met collega’s een ommetje maken in de pauze, misschien een overlegje in de buitenlucht, een boterham op een bankje. De Bonte Berm sloot daar prachtig

bij aan. Ik legde toen contact met JUB, kort daarna haakte Ginkel aan en na de nodige onderzoeken ten aanzien van de bodem en ondergrondse infrastructuur kon de uitvoering starten.’

Uitvoeringsplan

Koninklijke Ginkel Groep was verantwoordelijk voor het grond- en plantwerk. Bram van Schaffelaar, projectleider ecologie en natuur-technisch adviseur bij Ginkel vertelt: ‘Ik heb de resultaten van het bodemonderzoek vertaald in een uitvoeringsplan. Aan de hand daarvan hebben we de bestaande gazonbermen omgevormd tot kruidenbermen met bloembollen. De bollen hebben we als gevolg van het natte weer moeten strooien, waarna we ze afdekten met grond. De kruiden maakten onderdeel uit van een mengsel. In principe is de bodem altijd sturend voor de samenstelling van het mengsel. We hadden hier te maken met een vrij zware grond met nogal wat klei-, maar ook veenresten erin. De bodem is redelijk voedselrijk en pleksgewijs

verhard en verdicht. Aan de grond die we na het verwijderen van de graszoden oprachten, hebben we schelpen toegevoegd. Dat was nodig om de pH-waarde op een zodanig peil te krijgen dat de nieuwe grond aansloot bij de grond die er al lag, om zo de bloemrijke soorten een goede start te geven.'

Biodiversiteit

JUB Holland leverde de bollen voor De Bonte Berm-mix, maar plantte op sommige delen van het terrein ook langbloeiende bollenmengsels rechtstreeks in opdracht van de gemeente. Job van Eeden, vertegenwoordiger bij JUB:

Job van Eeden

'Het is mooi om onderdeel uit te maken van zo'n partnership. Het ITC-terrein is zichtbaar mooier en fleuriger; we krijgen er regelmatig complimenten over. Naast die sierwaarde heeft de biodiversiteit van het terrein een flinke boost gekregen. Het biedt volop voedsel en schuilplekken aan insecten, waaronder vlinders en bijen, en dat is heel belangrijk. Door kruiden en bloembollen te combineren ontstaat er een bloeihoog van maar liefst acht maanden. Vroeg in het voorjaar verschijnen de eerste bloemen, en tot aan het najaar is er vervolgens kleur te vinden in de berm. Het leuke is dat zo'n berm ieder jaar mooier en uitbundiger gaat bloeien.'

Goede voorbereiding

De Bonte Berm is maar één van de manieren om bedrijventerreinen te vergroenen. Er zijn veel meer concepten en er zijn ook bedrijvenverenigingen die, al dan niet onder leiding van een hovenier, zelf aan de slag gaan. 'Prima,' zegt Van Schaffelaar, 'als vooraf maar wel bodemonderzoek wordt gedaan. Dat hoort bij een goede voorbereiding en dat is van groot belang om een project te laten slagen.' 'Wat mag je verder niet vergeten als je een bedrijventerrein gaat vergroenen?' vraagt ik Tap en Van Eeden. 'Op een bedrijventerrein raast het ondergronds van de kabels,' zegt Tap. 'Elektriciteit, data, gas, rioolbuizen; je moet met alles rekening houden. Ga je voor vaste planten, sierheesters of bomen, bekijk dan of de beoogde standplaatsen geschikt zijn.' 'Ga er niet voetstoots van uit dat je voor één terrein één mengsel nodig hebt,' gaat Van Eeden verder. 'Afhankelijk van de situatie en de

bodemgesteldheid kan het best zijn dat twee of misschien wel drie verschillende mengsels een beter resultaat geven. En nog iets: je hoeft niet in één keer een heel bedrijventerrein aan te pakken. Begin gerust met een paar stroken en doe dan elk volgend jaar weer wat, als het kan.'

Subsidies

Tap attendeert ten slotte op het nationale programma Werklandschappen van de Toekomst, dat is opgestart om duizenden bedrijventerreinen in Nederland te transformeren tot klimaatadaptieve, gezonde, natuurinclusieve en multifunctionele aantrekkelijke werkomgevingen. 'Daar zijn subsidies voor beschikbaar, goed om te weten voor gemeenten en bedrijvenverenigingen, maar zeker ook voor hoveniers met zakelijke klanten.'

BE SOCIAL
 Scan, lees & deel!